

DOI: <https://doi.org/10.4312/keria.25.2.119-123>

Jorgos Seferis

Hiša ob morju

Kar sem imel hiš, so mi jih vzeli. Slučajno
so bila leta usodna; vojne, poboji, emigracije;
včasih lovec izsledi ptice selivke,
včasih pač ne; lov
je bil v mojih letih uspešen, šibre so jih veliko pobile;
preostali se vračajo ali so znoreli v zatočiščih.

Ne govori mi o slavcu niti o škrjancu
in ne o mali tresorepki,
ki z repkom piše številke v luč;
ne vem kaj dosti o hišah,
vem, da imajo svoje pleme, nič drugega.
Najprej so nove, kot otročiči,
ki se na vrtovih igrajo s cofki sonca,
vezejo pisane oknice
in sijoča vrata na dan;
ko arhitekt konča, se spremenijo,
namrščijo se ali nasmehnejo ali celo skujajo
na tiste, ki so ostali, na tiste, ki so šli,
na druge, ki bi se vrnili, če bi se lahko,
ali so se izgubili, zdaj ko je postal
svet en sam neskončni hotel.

Ne vem veliko o hišah,
spomnim se njihovega veselja in žalosti
kdaj, ko zastanem;
in še
kdaj, ob morju, v goli izbi

z železno posteljo brez česa mojega
gledam večernega pajka, preišlujem,
da bo nekdo vsak hip prišel,
da ga lišpajo
z belo in črno obleko z večbarvnimi okrasi
in okrog njega tiho šušljajo čistiljive matrone,
sivi lasje in mračne pentlje,
da se bo nekdo vsak hip prišel poslovit od mene;
ali da se neka ženska, nizko prepasana in hitrooka,¹
ki se vrača iz južnih pristanov,
Smirna Rodos Sirakuze Aleksandrija,
iz zaprtih mest kakor iz toplih oknic,
z vonjem po zlatih sadežih in zeleh,
da se vzpenja po stopnicah, ne da bi videla
tiste, ki so zaspali pod njimi,
veš, hiše se rade skujajo,
če jih razkriješ.

¹ Pesnik uporabi homerska epitetona ελικοβλέφαρη in βαθύφωνη (op. prev.).

Efez

Govoril je sedeč na marmorju,
ki je bil najbrž ostanek antičnega portala;
na desni neskončna in prazna ravan,
levo se z gore spuščajo sence:
»Pesem je povsod. Tvoj glas
tu in tam pokuka ven ob njeni strani
kakor delfin, ki nekaj časa spremlja
zlato barčico na soncu
in se spet izgubi. Pesem je povsod
kakor peruti vetra, ki so se v vetru
za tren dotaknile peruti galeba.
Enaka in drugačna od našega življenja, kako spreminja
obraz in vendarle ostaja isti obraz
ženske, ki se je slekla. To ve,
kdor je kdaj ljubil; v luči drugih
se svet pokvari; ti pa le pomni,
Had in Dioniz sta eno.«
To je rekel in krenil na dolgo pot,
ki pelje v drug pristan, zdaj prebavljen
malo stran v ločikah. Somrak,
rekel bi, da za smrt kakšne živali,
tako gol je. Še se spominjam;
potoval je na jonske obale,
k praznim školjkam gledališč,
kjer se le kuščar plazi po suhi skali,
in vprašal sem ga: »Bodo kdaj spet polna?«
In mi je odvrnil: »Mogoče v smrtni uri.«
In je stekel v orkester, kriče:
»Pustite me, da slišim brata!«
In strašna je bila tišina okrog naju
in gladka na steklu sinjine.

Argonavti

Če hoče duša
spoznati samo sebe,
mora sama pogledati
v dušo:²
tujca in sovražnika smo videli v ogledalu.

Tovariši so bili fantje od fare, niso tožili
ne nad izčrpanostjo ne nad žejo
ne nad mrazom.
Vedli so se kakor drevesa in valovi,
ki sprejemajo veter in dež,
sprejemajo noč in sonce,
ne da bi se spreminjali
med spremembami.
Bili so fantje od fare,
cele dneve
so se znojili pri veslih, s spuščnimi očmi,
in dihali v ritmu,
kri pa jim je rdečila podjarmljeno kožo.
Nekoč so zapeli, s spuščnimi očmi,
ko smo šli mimo samotnega otočka z opuncijami,
ko je sonce zahajalo, naprej od rta psav,
ki lajajo,
če hoče spoznati samo sebe, so pravili,
mora pogledati v dušo, so pravili
in vesla so udarjala ob zlato odprtega morja
med sončnim zatonom.
Šli smo mimo
mnogih rtov mnogih otokov morja,
ki prinaša drugo morje,
galebov in tjulnjeve.
Nesrečne ženske so nekoč hlipajoč
objokovale svoje izgubljene otroke,
in druge so ponorele iskale Aleksandra Velikega
in slavo, potopljeno v globine Azije.
Zasidrali smo se ob obalah, polnih nočnih vonjav,

2 Platon, *Alkibiad* (op. prev.).

ptičjega petja, voda, ki so na rokah puščale
spomin na veliko srečo.
Popotovanja pa se niso končala.
Njihove duše so postale eno z vesli in veslinami,
z resnim obrazom premca,
z brazdo krmila,
z vodo, v kateri se je lomil njihov odsev.
Tovariši so eden za drugim odšli,
s spuščenimi očmi. Njihova vesla
označujejo kraj, kjer spijo na obali.

Nihče se jih ne spominja. Po pravici.

Prevedla Lara Unuk